

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΔΥΟ ΚΟΥΤΩΝ

ΙΔΕΑΛΙΣΜΟΣ

— Κρυώνεις;
 — Δὲ βαρύνεσαι! Ὅλα τὰ πράγματα εἶναι μιά ἰδέα.
 — Τί λὲς ἀδελφέ; Ἰδέα τὸ ξεροκόφρι, ἡ βροχή, ἡ ὑγρασία πὺν περονιάζει τὰ κόκκαλα, τὰ καταπλάσματα τῆς λάσπης στὰ πόδια; Ὅλα ἰδέα;
 — Ὅλα.
 — Καὶ τὸ παλτό; Ἰδέα κι αὐτό;
 — Αὐτὸ δὲ εἶναι πὺν εἶναι!
 — Τὰ ζεστά ρούχα, ἡ ὀμπρέλλα, τὸ ἀδιάβροχο, οἱ γυαλότρες, τὰ ζεστά γάντια, τὸ τζάκι στὸ σπῆτι, τὸ αὐτοκίνητο στὸ δρόμο, τὸ καλὸ φαγιὸ καὶ τὸ καλὸ κρασί, ὅλη ἡ πανοπλία τῶν εὐτυχημένων ἡρώων τοῦ χειμῶνα, ἰδέα;
 — Ὅλα ἰδέα! Δὲν με βλέπετε ἐμένα;
 — Σὲ βλέπω, καμμένε, καὶ τουρτουρίζω.
 — Τουρτουρίζεις γιατί ἔχεις κ' ἐσὺ τὴν ἰδέα, πὺν εἶναι χειμῶνας τώρα.
 — Καὶ τί εἶναι;
 — Καλοκαίρι, φίλε μου, λιπούρι, κουφόβραση. Δὲν ἀκούς τὸν τζιτζικα;
 — Ἀκούω τὴ βροχή, πὺν παίζει τὸ «θλιβερό τῆς ντέφι» καὶ τὸ βορριά, «πὺν τ' ἀρνάκια παγώνε». Νὰ τί ἀκούω!
 — Σοῦ φαίνεται, καμμένε, πὺν ἀκούς τέτοια πράγματα. Ποιὸς τῶδωκε, σὲ παρακαλῶ, τὸ ντέφι στὴν βροχή; Καὶ θλιβερό μάλιστα; Ἐνας ποιητής. Ποιὸς ἔβαλε τὸ βορριά νὰ παγώνη τ' ἀρνάκια; Ἄλλος ποιητής. Ἡ ἰδέα δηλαδή. Ἐνας ἄλλος ποιητής μπορεῖ ἀξιόλογα νὰ βάλῃ τώρα τὸν τζιτζικα νὰ λαλήσῃ καὶ θὰ λαλήσῃ. Νὰ εἶσαι βέβαιος!
 — Μήπως ὁ ποιητής αὐτὸς εἶσαι τουλόγου σου;
 — Ἐγὼ εἶμαι βέβαια. Καὶ εἶμαι ὁ μεγαλύτερος ἰδεαλιστής, πὺν γεννήσαν οἱ αἰῶνες. Ὁ ἰδεαλισμὸς μου εἶναι ὁ θετικισμὸς μου. Τὸ καλοκαίρι δροσίζομαι μέσα στὸ λιπούρι, ἀπλόνοντας ὀλόγυρά μου τὰ χιόνια τοῦ Γενάρη. Τὸ χειμῶνα ζεσταίνομαι, ἀνάβοντας θεῶρατες φωτιές τριγύρω μου. Σήμερα πέρασα μιά εὐτυχημένη νύχτα.
 — Μὲ τί τρόπο;
 — Ἐπείσα στὸ κρεβάτι μου. Ἡ βροχὴ ἔσταζε μέσα στὴν κάμαρή μου, ὁ ἀέρας περνώντας ἀπ' τὰ σπασμένα τζάμια τῶν παραθυριῶν μου μοῦσβυνε τὸ καντῆλι μου, τὰ πόδια μου, χωρὶς κουνέρες, εἶχανε ξυλιάσει ἀπ' τὸ κρύο. Μὲ πῆρε τὸ παράπονο κι ἀρχίσει νὰ κλαίω σάν τὸ μωρὸ παιδί.
 — Καὶ ἡ ἰδέα; Τί γίνηκε ἡ ἰδέα;
 — Περιμένε! Ἡ ἰδέα μπῆκε ἀμέσως σ' ἐνέργεια. Φαντάστηκα λοιπὸν ἀμέσως πὺν ἤμουνα ἕνας δυστυχημένος ναυαγός. Ὄρες εἶχα παλαίμει με τὰ κύματα καὶ με τὸ Χάρο, γαντζωμένος σ' ἕνα παλιοσανίδι, πὺν εἶχ' ἀρπάξει στὴν ὥρα τῆς καταστροφῆς. Ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή περιμένα τὸ θάνατο.
 — Ὅλα τούτα ἰδέα βέβαια.
 — Ἰδέα! Ἀκουσε ὅμως καὶ τὴν ἄλλη τὴν ἰδέα. Ἐκεῖ πὺν περιμένα τὸ χαμό μου, ἕνα πονετικὸ χέρι

μ' ἄρπαξε καὶ μ' ἔφερε στὴ στεριά. Καλοὶ ἄνθρωποι με πήρανε, μ' ἐβάλανε σ' ἕνα καλύθι καὶ μοῦ στράσανε νὰ κοιμηθῶ. ἤμουνα εὐτυχημένος, εἶχα γλυτώσει τὴ ζωὴ μου. Θὰ ἦταν ἀχαριστία μου, σὲ τέτοια στιγμή, νὰ κοιτάζω ἀν τὰ τζάμια τοῦ καλυθιοῦ ἦταν σπασμένα κι ἀν στάζανε τὰ κεραμίδια του. Σὲ τέτοιες στιγμές ποῦς κοιτάζει τέτοιες ψιλοδουλιές; Ἦρσι' ἀπ' τὸ ἄλλο πλεύρο, ἔδωσα τὸ Θεὸ καὶ κοιμήθηκα σάν τὸν πῶ εὐτυχημένο ἄνθρωπο τοῦ κόσμου. Σὲ συμβουλεύω νὰ κάνης κ' ἐσὺ τὸ ἴδιο στὴ ζωὴ σου καὶ δὲ θὰ μετανοήσης ποτέ.

— Σπολλάτη γιὰ τὴ συμβουλή. Δὲ θὰ λείπω. Ἐρχεσαι τώρα νὰ σοῦ κάνω τὸ τραπέζι;
 — Ποῦ;
 — Στὴ «Μεγάλῃ Βρετανία».
 — Σοῦπεσε κανένα λαχειό;
 — Ὁχι, φίλε μου. Κανένα λαχειό! Ἀρχίζω νὰ βάζω σὲ πράξη τὸ σύστημά σου. Πᾶμε!

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Τὸ λογικὸ κι ἡ δύναμή του. — Ἐνα νέο βιβλί, τοῦ Μπέρξον. — Γνώμες τοῦ κριτικοῦ Γκασκέ γιὰ τὴν μετρητικὴ φιλοσοφία. — Πνευματικὴ ἐργασία καὶ θέληση. — Ἡ σύγχρονη φιλοσοφία.

— Ἡ λογικὴ — αὐτὴ ἡ δύναμη τοῦ ἀνθρώπου πὺν ἰδένει τὰ φ a ι ν ὀ μ ε ρ α τὸ ἕνα με ἄλλο, αὐτὸ τὸ μέσο, τὸ ἀπαραιτήτο, γιὰ νὰ μεταδίδει ὁ ἄνθρωπος τοὺς σιοχασμοὺς του σὸν ἄλλον ἄνθρωπο — εἶναι ἀρκετὴ γιὰ τὴν κατανοήσῃ τῆς πραγματικότητος; κ' εἶναι τὸ μόνο μέσο γι αὐτὴ τὴ δουλειά; Ἴδου ἕνα ἐρώτημα, πὺν θὰ μείνει πάντοτε δίχως ἱκανοποιητικὴ ἀπάντησῃ. Κι ὁ λόγος εἶναι γιατί, θέλοντας νὰ κρίνομε τὴ λογικὴ, μεταχειριζόμεσθε ὡς μέσο γιὰ τὴν κρίσῃ μας τὴν ἴδια τὴ λογικὴ καὶ πέφτομε ἔτσι σ' ἕναν τραγικὸ φαῦλο κύκλο. Καὶ μολεταῖτα ὅλοι μας τὸ ἔχουμε πολλὲς φορὲς αἰστανθεῖ πὺν ἐκεῖνο πὺν ὁ καθένας μας ὀνομάζει ἀλήθεια δὲν εἶναι πάντοτε καὶ μόνο ἀποτέλεσμα μιᾶς λογικῆς ἐργασίας, καὶ σὺν νιώθουμε μιὰν ὀδνηρὴ ἀδυναμία μὴν μπορώνας νὰ βάλομε σὲ λογικὸν νόμον αὐτὴν μας τὴν ἀλήθεια καὶ ὅλοι μας τὸ ξέρουμε πὺν εἶναι ἀδύνατο, πὺν ποτέ μας δὲ θὰ κατορθώσομε, οἱ δόλιοι ἄνθρωποι, νὰ συνεννοηθῶμε ἀγαμεταξύ μας. Καὶ γι αὐτό, σ' ὅλα τὰ ζητήματα, πὺν δὲ βροσκοῖται μέσα στὴν ἀλυσίδα τῆς αἰτίας καὶ τοῦ αἰτιατοῦ, θὰ στήνομε ἀδιάκοπα θεωρίες, καὶ θὰ τις γκρεμίζομε πάλι γιὰ νὰ στήσομε κινούργιες, κι οἱ φιλοσοφίες μας θὰ ἀλλάζον μὸδες ὅπως τὰ καπέλα τῶν γυναικῶν μας. Ἡ ἀλήθεια ὀμως ἀλλάζει μὸδες; Μὰ καὶ σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ἡ λογικὴ θὰποκριθεῖ με χίλιους τρόπους. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἐλπίδα σωτηρίας. Ἄς παρακολουθῶμε λοιπὸν αὐτὸ τὸ θέαμα τοῦ χιτοῖματος καὶ γκρεμίσματος καὶ ξαναχιτοῖματος τῶν φιλοσοφικῶν συστημάτων ἀτάραχοι, ὡς δουλεύομε σάν πραγματικοὶ ἄνθρωποι, ὡς χαιρόμαστε ὅσο μποροῦμε τὴ ζωὴ σὰ ζωητὰν πλάσματα, κι ὡς τὴν ἐξενεργίζομε κι ὡς τὴν ὀμορφαινομε με τὴν Τέχνη.

Αυτή ἡ ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπινου λογικοῦ εἶναι καιρὶ πὸν τὴν παρατήρησαν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποὺ ἀρχισαν νὰ στοχάζονται γιὰ ζητήματα πὸν βρο-
σκόπουσαν ἔξω ἀπὸ τὴν βιωτικὴν τὴν ἀνάγκην. Οἱ Ἴνδοι τὸ εἶπαν ἐδῶ καὶ χιλιάδες χρόνια, πὸς ἡ ἀ-
λήθεια βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῆς ἀνθρώπι-
νης γνώσης καὶ γιὰ τὸ δὲν μπορεῖ νὰ ἐκφραστῆ με-
λόγιον. Αὐτὴ ἡ ἀδυναμία γέννησε καὶ τὸν Μπέρξον
καὶ τὸ Μπερξονισμό.

— Ὅμως, καθὼς φαίνεται, ἡ μὴ οὐδὲ τῆς Μπερξο-
νικῆς φιλοσοφίας ἀρχισε πῶς νὰ περνᾷ ἢ, καλύτερα,
δὲν ἔχει πέραση πῶς εἰς τὴν Γαλλίαν μετὰ τὸν πόλεμον. Ἡ-
τιαν ὁ πόλεμος θρίαμβος τοῦ λογικοῦ; Ποιὸν φοβόμα-
στε πὸς ἦτανε θρίαμβος τῶν ἐνοίκτων ἂν καὶ δὲν
ὑπάρχει ἀμφιβολία πὸς τὸ λογικὸν δούλεψε καλὰ
ὁ αὐτὴν τὴν περίστασιν. Ὁπωσδήποτε, ἡ ἀξία του ἀ-
νέθηκε σὲ πνευματικὰ χρηματιστήρια ἐκείνων πὸν
βγήκαν νικητὲς, καὶ μάλιστα, τόσο πολὺ, πὸν κατα-
τήσαμε νὰ περιμένουμε ἀπ' αὐτὸ καὶ τὴν παγκόσμιαν
καὶ αἰώνια εἰρήνην τῶν ἀνθρώπων!

Σὰν ἀντίδραση σὲ τὸ ρεύμα αὐτὸ, βλέπουμε τὸ φαι-
νόμενον μερικῶν στοχαστῶν καὶ ποιητῶν, πὸν, ἀπειλι-
σμένοι ἀπὸ τὴν ἐποχὴν πὸν τραβᾷ ἢ ἀνθρώπων-
τητα, γογγίζοντες τὰ μάτια πρὸς τοὺς, ἀπὸ καιροῦ, ληρω-
νη-εἶδους οὐρανοὺς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας : τὸ
ζωαγόριον τὸ λιμάνι τῆς πίστεως ὑστέρησε ἀπὸ ἕνα
κουραστικὸν καὶ ἀκαρπο ταξίδι μετὰ τοὺς ὠκεανούς
τῆς ἔρευνας καὶ τῆς γνώσης. Γιὰ τὸ τελευταῖον αὐτὸ
φαινόμενο, ἴσως μᾶς δοθῆ, καμιά φορά, ἀφορμὴ νὰ
γράψουμε πλατιότερα. Σήμερον δὲ θέλαμε νὰ προστίσω-
με, σὲ τὰ ὅσα εἶπαμε, μερικὰ ἀπὸ τὸ κριτικὸν σημεῖωμα
τοῦ Joachim Gasquet πὸν δημοσιεύει ἡ Minerve
Française ἀπάνω σὲ τὸ νεότερον σύγγραμμα τοῦ Μπέρ-
ξον: *L'energie Spirituelle* :

— Ἡ περίπτωση, λέει, τοῦ Μπέρξον εἶναι παρὰ-
ξενή. Ἐπρόφερε καὶ ἐξακολοῦθε νὰ προσφέρει τὴν
πὸν ἀναντιρρητικὴν ὑπηρεσίαν σὲ τὴν φιλοσοφικὴν σκέψιν
τῆς ἐποχῆς μας. Τῆς ἔχει προσεγγίσει καὶ ἐξακολου-
θεῖ νὰ τῆς προσεγγίσει τὴν μεγαλύτερη ζήμιαν. Δὲν μπο-
ρεῖ κανεὶς νὰ βλέπει νὰ τὸν πολεμοῦνε, δίχως νὰ νιώ-
σει τὴν διάθεσιν νὰ τὸν ὑπερασπιεθῆ. Ὅταν πάλι τὸν
ἐπαινοῦνε — καὶ δὲ μείλουν ἐκεῖνοι πὸν τὸν ἐπιβάν-
ζον—συλλογιμάσθε τὸ πόσον κακὸ σκοπεῖ τριγύρω
τῆς ἢ διδασκαλίαν του, καὶ μᾶς ἔρχεται νὰ τοῦ φωνά-
ξουμε *holla!* γιὰ νὰ τοὺς κρατήσουμε ἀπὸ τὸν κατή-
φορον. (Γιατί, ἂν θέλουμε νὰ μιλήσουμε καθαρὰ καὶ
νὰ τὸν μελετήσουμε βαθιά, οἱ ζήμιες πὸν προσενοῦν
οἱ θεωρίαι του, εἶναι μεγαλύτερες ἀπὸ τὴν εὐεργε-
σίαν. Μερικοὶ βλέπουν τὸ ἔργον του σὲ μιὰν ἀναγέν-
νησιν ἄλλοι, καὶ σὲ τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ οὗ αὐτοῦ,
πρέπει νὰ βάλλουμε ἕνα φιλόσοφον μετὰ τὴν ἀξίαν τοῦ
κ. Ζαν Μαριτῆ καὶ ἕνα ξεχωριστὸ πνεῦμα σὲ τὸν κ.
Μπερξόν, βλέπουν σὲ τὸ πρόσωπον τοῦ Μπέρξον αὐτὸν
τελευταῖον ἀντιπροσώπον ἐνὸς ἐκλεκτικισμοῦ, γιὰ νὰ μὴν
ποῦμε τίποτε χειρότερον, πὸν πέρασε πῶς ἡ ἐποχὴ του,
καὶ πὸν, καθὼς φαίνεται, μᾶς ἀπάλλαξε μιὰ γιὰ πάν-
τα ὁ πόλεμος καὶ ἡ νίκη, ὅπως μᾶς ἀπάλλαξε ἀπὸ τὸ
συμβολικὸν σὲ τὴν λογοτεχνίαν, καὶ τὸν ἱμπεριαλισμὸν σὲ
τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ζωγραφικὴν.

“Κι ἀλήθεια, αὐτὸς ὁ φιλόσοφος πὸν τὸν στενοχω-
ρεῖ τὸ λογικὸν, καὶ πὸν προτιμᾷ τὴν ἐνόρασιν ἢ διαί-
σθησιν (intuition), σὲ νὰ λέμε τὸ αἶσθημα, πὸν κα-
ταφρονᾷ τὸ νοῦ, εἶναι σήμερον ὁ δάσκαλος μετὰ τοὺς

λιγότερους ὀπαδοὺς, ὅπως μαζί καὶ ὁ πῶς ὀλέθριος.”

Πολεμῶνας,— λέει παρακάτω ὁ γάλλος κριτικὸς
— τὸ μηχανισμὸν τοῦ περασμένου αἰῶνα, παρουσιάζε-
ται σὰ νὰ θέλει νὰ βοηθήσει καὶ νὰ σώσει τὸ πνεῦ-
μα ἀπὸ τοὺς ἄλλοις δρόμους καὶ τὸ χαμὸ ὅπου
τραβοῦσε. Καὶ μολαταῦτα, κανένας δὲν δοκίμασε ποτὲ
νὰ δώσει πῶς θανατηφόρα χτυπήματα σὲ τὴν ἀνθρώπιν-
νὴν ῥόση. “Ἄς μὴ θανατονομάσθε ἀπὸ τὴν μεταφορῆν πὸν
μεταχειρίζεται τόσο συχνὰ καὶ τόσο γοητευτικὰ, αὐ-
τὸς ὁ ἐπιπέσιος συγγραφέας, καὶ οὔτε ἀπὸ τὴν πολυμά-
θειά του πὸν τὴν χρησιμοποιεῖ μ' ὀσοντέγη καὶ τὴν εἰ-
κόνας του. Ἄς προσπαθήσουμε νὰ φτάσουμε ὡς τὸ
βάθος τῆς σκέψης του πὸν ξεφεύγει πάντοτε, πὸν γιὰ
τὰ μεγάλα προβλήματα θάθελε νὰ ποικιληθῆ μαζί καὶ
καὶ ὄχι, καὶ νὰ δοῦμε πὸς αὐτὸς ὁ θεωρητικὸς κατα-
φρονᾷ τὴν λογικὴν”.

Κ' ἐδῶ, ἀγαπητοὶ φίλοι, ἀρχίζει μιὰ φιλοσοφία πὸν
θαροῦμε πὸς δὲν λέει καὶ πολλὰ πράγματα. Ὁ Μπέρ-
ξον πέφτει «στὴν ἀγκάλαν τοῦ «γίγνεσθαι» τοῦ
devenir τοῦ *Werden* τῶν Γερμανῶν,
ἐνῶ ὁ κριτικὸς του παραδέχεται πὸς «τὸ ἀληθινὸν εἶ-
ναι τὸ εἶναι», *l'Être, das Sein*». Ὁ Μπέρξον κα-
ταφρονᾷ τὸ «εἶναι», τὸ «ᾄν» : μήτε νὰ τὰ κοῦσει θέ-
λει! Ἀποστρέφεται ἐκεῖνον πὸν μένει πάντοτε!

Ὁ Ι. Γκασκέ βρίσκει ἀκόμα πὸς, ἂν ὁ ρομαντισμὸς
μποροῦσε νὰ γεί μιὰ φιλοσοφία, νὰ ἔπρεπε νὰ τὴν γι-
ρέψουμε σ' αὐτὸ τὸ εἶδος.

Δὲ θέλουμε νὰ πορᾶσουμε τοὺς ἀναγνώστες μας
περισσότερον. Ἐνα φιλοσοφικὸν σύστημα δὲ μπορεῖ νὰ
ἐκτεθεῖ μέσα σὲ μιὰ σελίδα, μήτε μπορεῖ νὰ πολεμη-
θεῖ ἀπὸ ἕνα κριτικὸν σημεῖωμα. Γιὰ τὸ ὅποιον παρακο-
λοῦθε τὸν Μπερξονισμό πρέπει νὰ διαβάσει καὶ τὴν
Energie Spirituelle. Ὅμως, ὅσοι δὲ βροσκοῦνε
γούστο σὲ τέτοιον εἶδος βιβλία, ἂς ζῶνε ἡσυχὰ καὶ
κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἂς συλλογιστοῦν ὅπως πὸς
ὅποιος ζητᾷ ἀπὸ τὸ λογικὸν νὰ τοῦ μάθει τὸν κόσμον,
κάνει σὲν ἐκεῖνον τὸν ἀναλόγητον πὸν περιμένει ἀπὸ
τὰ ματογυῖα νὰ τοῦ μάθουν νὰ διαβάσει.

— Ὁ πρόταγος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Αἰξ-Μαρ-
κεῖλ, Ζὺλ Παγιό, δημοσίευσεν τελευταῖα σὲ τὴν Βιβλιο-
θήκην τῆς συγκαιρινῆς Φιλοσοφίας ἕνα ἔργον μετὰ τὸν
τίτλον «Ἡ πνευματικὴ ἐργασία καὶ ἡ θέλησις». Τὸ βι-
βλίον αὐτὸ ἔρχεται σὲ συνέχειαν ἐνὸς ἄλλου τοῦ ἰδίου
συγγραφέα. «Ἡ μόρφωσις τῆς θέλησις», πὸν ἔχει
δεῖ 44 ἐκδόσεις καὶ ἔχει μεταφραστῆ σ' ἔντεκα γλώ-
σσας. «Ἡ Πνευματικὴ Ἐργασία καὶ ἡ Θέλησις» δὲν εἶ-
ναι ἔργον καθαρὸν φιλοσοφικὸν, εἶναι μᾶλλον ἕνας ὀ-
δηγὸς γιὰ τοὺς σπουδαστὰς καὶ γενικότερα γιὰ τοὺς
ἀνθρώπους πὸν ἀφοσιώνονται σὲ τὴν μελέτη. Ὁ σκο-
πὸς του εἶναι διδασκικὸς, θέλει νὰ μᾶς μάθει πὸς
μποροῦμε νὰ αναπτύξουμε περισσοτέρως τὸ ἐγὼ μας, νὰ
δυναμώσουμε τὴν θέλησίν μας καὶ νὰ χρησιμοποιήσουμε
καλύτερα τὴν δύναμίν μας καὶ τὸν καιρὸν μας, γιὰ νὰ ἔ-
χομε περισσοτέρως καὶ καλύτερους καρπὸς ἀπὸ
τὴν πνευματικὴν μας ἐργασίαν. Ὁ Ζ. Παγιό εἶναι ρε-
αλιστὰς, ἐκπαιδευτὸς τοῦ δασκαλισμοῦ, ἄνθρωπος τῆς πρά-
ξης καὶ σπόρτισμαν, ὅμως δὲν πρέπει νὰ νομισθῆ μ'
αὐτὸ πὸς ὁ σκοπὸς τοῦ βιβλίου του εἶναι νὰ μᾶς κα-
θοδηγήσει πὸς νὰ ποικιληθῶμε γνῶσεις γιὰ τὴν ὕλην
μας εὐτυχία : θέλει νὰ μᾶς ὀδηγήσει σὲ κείνη τὴν εὐ-
τυχίαν, πὸν μόνον ὁ σοφὸς μπορεῖ νὰ τὴν δοκι-
μάσει. Κι ὁ συγγραφέας βεβαιώνει πὸς αὐτὸς ὁ ἴ-

Handwritten notes in the left margin, including the name "Vranas" and other illegible scribbles.

διος, στο σύνολο, χάρηκε μιὰ ζωὴ γλυκεῖα κ' εὐτυχι-
σμένη.

— «Ἄν ἡ Γαλλία δὲν εἶναι ἡ πατρίδα τῶν μεγαλυ-
τέρων φιλοσόφων, λέει τὸ ἀγγλικὸ περιοδικὸ Φι-
λοσοφικὸς κρόνος, «ἔχει ὅμως τὰ πρὸ ἀξιο-
διάβαστα συγγράμματα γιὰ τὴ φιλοσοφίαν. Κι ἀ-
λήθεια τὸ γαλλικὸ πνεῦμα ἔχει μιὰν ἀφραση ἰκανό-
τητα στὸ νὰ δίνει μὲ τὸν ἀπλούστερο καὶ καθαρό-
τερο ἥθος καὶ τοὺς πρὸ δυσνόητους φιλοσοφικοὺς
στοχασμούς. Γιαντὸ θαροῦμε πὺς θὰ διαβαστεῖ μὲ
μεγάλον ἐνδιαφέρον κ' Ἡ Σύγχρονη Φιλοσοφία στὴ
Γαλλίᾳ, τὸ νέο βιβλίον τοῦ Δ. Παρονί, πού, καθὼς
λέει κι ὁ τίτλος, εἶναι μιὰ ἐπικόσμηση τῆς συγκριτι-
κῆς γαλλικῆς φιλοσοφίας.

Ὁ συγγραφέας ἀκολουθεῖ κι αὐτὸς τὸ νέο φιλοσο-
φικὸ πνεῦμα πὺς δὲ βρῖσκει πρὸ τοῦ γούστου του, ὅ-
πως εἶπαμε καὶ στὴν ἀρχή, τὸν Μπερζονιεύ, καὶ πὺς
γυρίζει πάλι στὴ βασιλεία τοῦ λογικοῦ. Ὅμως δὲν
πέφτει στὸν ἀπλότον ρεαλισμὸ φρονεῖ πὺς ὁ ρεαλι-
σμός καὶ ὁ ἰδεαλισμός δὲν πρέπει νὰ θεωροῦνται ὡς
δύο ἀνταγωνιστές, καὶ πὺς μόνῃ ἡ διαίσθηση ἢ ἐνόρση
ἢ ὅπως ἀλλιῶς πρέπει νὰ ποῦμε τὴν intuition, δὲν
μπορεῖ νὰ μᾶς δώσει τὴ γνώση τῆς πραγματικότητος.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἓνα πολυσύνθετον πλάσμα κ' ἡ συ-
νειδησὴ του εἶναι ἀποτέλεσμα ἀπὸ πολλοὺς παράγον-
τες. Εἶναι, λέει, ἄνθρωπος νὰ εἶναι ἡ πραγματικότητα
κατὰ, λιγότερον πολὺπλοκον ;

«Ἐἴχαν», γράφει στὸ τέλος τὸ ἀγγλικὸ περιοδικόν,
«σημάδι πνευματικῆς ὑγείας τὸ γεγονός ὅτι πολ-
λοὶ φιλόσοφοι ἄρχισαν νὰ μὴ μένουν εὐχαριστημένοι
μὲ τὸ μὸδερον μυστικισμὸ».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΒΡΑΝΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΕΥΣ & ΕΞΑΓΩΓΕΥΣ

EN NEA YORKE THS AMERIKHS

Διεύθυνσις : GEORGE VRANAS

49-51-57. Greenwiche St. & 16 Trinity Place

NEW YORK, City. U. S. A.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΘΑΝ. ΚΟΥΚΛΑΡΑ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1889

53-ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ-53

Ἀπέναντι Ζωοδόχου Πηγῆς

ΦΑΡΜΑΚΑΠΟΘΗΚΗ

Α. ΣΑΚΑΛΗ — Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

Πλατεία Ὀμονοίας

Henry's Magnesia—Seidlitz powder—Scrubb's
Ammonia—Enos fruit Salt—Atkinson's Eau de
Cologne—Asthma cigarets—Sanitas fluid et
powder—Cherry tooth paste—Thymol tooth
powder—Cuticura Soap—Cuticura ointment—
Peats Soap, ὡς καὶ ὅλα τὰ εἶδη τῶν φαρμακευτι-
κῶν σαπῶνων, παρελήφθησαν ἐξ Ἀγγλίας καὶ πω-
λοῦνται χονδρικῶς καὶ λιανικῶς.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Θ. Ἄργυρ. Τὸ τραγοῦδι σου τὸ χαλαίει προπάντων ἐ-
κείνο τὸ : πὺς τόσο ἐπιμένεις στὴν τόση μου τρεμούλα». —κ. Μιλτ. Οἶκον. Ἄρκετὰ καλά, μὰ πολὺ μεγάλα. Στείλε
μας κανένα πρὸ σφιγτοδεμένο.—κ. Ἀ. Φ. Φλωρ. Μέτρα,
χασμωδίες, γραμματικὴ, ἐκείνο τὸ «ἐρχιέται» δείχνουνε πὺς
πρέπει ἀκόμα νὰ δουλέψεις πρὶν νὰ δημοσιέψεις.—κ. Γ.
Κ. Ταβ. Δὲ μᾶς ἀρέσει πολὺ. Μὴν ἀφίνεις χασμωδίες καὶ
μὴ χώνεις; καθαρεύουσα «πὺς τάρνακια παγώνει!» Ἐκείνο
τὸ ἡμίστοιχον : «ἦσυχὴ ἐλευθέρα» εἶναι ἀπαίσιον ψυχρὸ.—κ.
Δημήτρη Ἰκ. Μὰ δὲν εἶναι ζήτημα πὺς σὲ κάθε ἔργον μπο-
ρεῖ κανεὶς νάχει τὶς ἀντίρροσές του, πολλὰς φορὲς μὲ τὸ
δίκιο του, πολλὰς φορὲς δίχως δίκιο. Ὅμως ἓνα ἔργον κρι-
νεται στὸ σύνολόν του. Τὸ ποίημα τῆς φιλόλογης ποιητρίας
μᾶς εἶναι ἀγνωστο, ὅμως τοῦ κάνεις, βρῖσκοῦμε, τιμὴ μὲ
τὶς παρωδίες σου. Γιατὶ παρωδία μπορεῖ νὰ σταθεῖ καὶ στὸ
καλύτερον ποίημα, καὶ τότε τὸ πρῶτον ἔχει νοστιμάδα.—κ.
Σ. Γαλλ. Οἱ στίχοι σου ἔχουν αἰσθητικὴν κ' ἰδέαν τὸς λείπει
ἢ τέχνην στὴν ἐξωτερικότητα. π. χ. «Ἐμένα ἢ μοῖρα σφράγιον
μὲ μακρὰ ἀπὸ τὶς χώρας», «δὲ θέλω γὼ γιὰ νὰ μοῦ πτεῖς»,
«στὰ τρυφερά του φύλλα ἔχει ποιεῖ καὶ γενικὰ ἢ σύνταξη»:
«Κι' ἂν μ' ἐπνιξαν... μάταια φαίνονται...» τὸ «κι' ἂν»
μᾶς κάνει νὰ περιμένουμε κατὰ πὺς δὲ γίνεται μάταια κτλ.
—κ. Σωτ. Παπ. Περισσότερον δούλεμα : τὸ τὴ «ζωὴ τους
ἀκλαφτα τὴ δίνουν» δὲ συμφωνεῖ μὲ τᾶλλα. «Μάγουλα τρι-
ανταφυλλένια» δὲν εἶναι στίχοι κτλ.

***

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ.— Νέον Μηνιαῖον Φι-
λολογικὸν περιοδικόν, μὲ σκοπὸν νὰ δίνει σὲ μετάφραση μικρὰ
καλὰ διηγήματα ἀπὸ τὶς ξένες φιλολογίαι. Τὸ πρῶτον τεύ-
χος (Σεπτέμβριος κείμενον ἀπὸ σελιδ. 19. στήμ. 80 λεπτὰ
50) ἔχει δύο διηγήματα τοῦ Μωπασάν κ' ἓνα γάλλον λο-
γοτέχνη κρυμμένου ἄνω ἀπὸ τὰ στοιχεῖα Ε. Φ.—Ἀποψύ-
μαστε πὺς δὲν μποροῦμε νὰ συμφωνήσουμε στὸ ζήτημα τῆς
μικτῆς γλώσσης πὺς μεταχειρίζεται.

ΤΑ ΝΙΑΤΑ. (15 Σεπτ).—Τάκης Κόντος, Μαρία Κλω-
νάρη, Γ. Νιόβης, Παν Κεφάλας, Κώστ. Μάνιστος: Ποιή-
ματα.—Μπαωντελαίρ: Δέσβος, μεταφρ. Κόντου.—Ἰβνκου:
Ἐρωτικόν, μεταφρ Π. Ψάλτη.—Π. Ψάλτη: ἢ Βυζαντινὴ
μουσικὴ. Στεφ. Μυριβήλη: Ἀνατολή.—Γεωρ. Καλοσγού-
ρου: Δ. Σολωμός.—Μυτιληνιά τραγοῦδια. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ "ΤΥΠΟΣ,"

ζητεῖ ἀντιπροσώπους τῆς εἰς τὰς ἐπαρ-
χίας, ἰκανοὺς ν' ἀναλάβουν τὴν πώλη-
σιν τῶν βιβλίων τῆς καὶ λοιπῶν ἐκδό-
σεῶν τῆς ἐπὶ προμηθεῖα.

Ἀπευθυντέον δι' ἐπιστολῶν :

ΕΤΑΙΡΕΙΑΝ "ΤΥΠΟΣ,"

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3.

ΑΘΗΝΑΣ